

NEMZETI TÁRSALKODÓ

Julius 18dik napján 1837.

AZ ASSZONY HAT TULAJDONSÁGAI.

A' 28 évü lord Dickson Károly egyik legtökéletesebb dandynak tartaték Londonban. Magas, jó növésü, szép és szellemdús lévén, élte legnagyobb részét azon foglalatosságnak szentelé, mellynek az ángolok the Turf nevezetett adtak; vadászat, ebek és lovak voltak egyetlenegy gyönyörei.

Leggazdagabb és előkelőbb aristocratáji köze tartozott az egyesült országoknak. Vára pinceszében százezer tallért érő bora volt, annak egész kibutoroztatása belé került legalább egy millióba, istállójiban elérhetett száz ló. Pompás festvények diszesítették képtárát, vadászata királyi volt 's két egész óráig mehetett a' nélkül, hogy saját birtokait elkellett volna hagynia.

Egykor Hydeparkban sétála barátjával Bruntfild Henrikkel, ki mint kevésbbé előkelő születésü, sokkal egyszerűebben élt. Nagyon izletes öltözete nem volt olly elegant 's kiválogatott mint barátjáé; maga magas termetü, jó alkata vala, 's arca szelid, bizodalmat gerjesztő vonással bíra.

„De Harley Sophie kisasszonyról,“ szólta Bruntfild, „még is csak meg kell vallania Károly, hogy nagyon szép.“

„O kedves barátom, miként fájjalom, hogy izlését hibáztatnom kell. Hát ugyan nem vette-e észre, hogy annak álla felette rövid, 's orrának alkotása éppen nem kellemes? Valósággal nem, illy szépség engemet soha sem fog elbájolni.“

„Orra, valóban kisség rövid, de arczának olly sok kecsét ad! Azonban még is látott-e Ön valaha szebb és fejérebber tündöklő homlokot?“

„Ezt éppen úgy el lehetne mondani valamely bérceztől is.“

„Szemei rendkívüli tüztől és végetlen elevenségtől ragyagló.“

„S tegye hozzá Ön, hogy hiányzik bennök bizonyos ártatlanság, 's csak merészkedés, vakmerőség sugárik ki belőlök.“

„Hogy is ne! 'S természetének éke, hajlékony-sága, magatartásának, mozdulatinak kelleme!“

„De édes Henrik,“ felele gúnyoyal mosolyogva Károly herczeg, „ha olly igen vonzódik Sophie kisasszony jeles tulajdonihoz, 's erősen elvakítatott szépsége által, miért nem törekszik maga kezét elnyerni?“

„Ön különös ember,“ felele barátja, ki az ajka körüli gúnymosolygást jól vette észre. „Ugyan micsoda asszonyi eredeti képnek kellett megjelenni Önnek álmában? Barna, halavány, tüzes, spanyol asszony alakot kíván talán mozgékony vonásokkal, fekete, villám-lövellő szemekkel? Harley Sophie kisasszony feje, szőke, rózsapiros 's minden részeiben csudálásra méltólag szép. Húsz ezer ginében merek fogadni, hogy Ön is, daczára gazdagságának, rangjának, születésének, külső jelességeinek, 's talán mindezen szép dolgokért együttvéve, az emberiség adóját megfogja fizetni, az az, egy szóval, hogy Ön eléhaladt korában, mint agg legény, meg fog házasodni. De honnan jöhet az barátom,“ foly-

tatá mérsékeltbb hangon; „hogy Ön olly nehéz-
kés választásban? Mit akar tulajdonképpen? Ve-
nust, Dianát; vagy Junót akar elvenni?“

„O nagy isten minő hiúságot tulajdonít Ön
nékem! Én semmi egyebet nem akarok 's nem
kivánok hanem egy asszonyt; felelé Károly af-
fectált szerénységgel; azonban éppen nem ama'
mumiákként bépólyázott 's mumia hidegségü asz-
szonyok közül, kik köreinkben 's játékszineink-
ben olly termeteket és tagokat producalnák, mely-
lyekkel egy Hercules sem szégyelhetné meg ma-
gát; 's nem is ama' kisdud és gyöngye teremtmé-
nyek közül; kiknek lelkök regényekkel táplálta-
tik; 's kik a' legcsekélyebb, füleiket sértő szóra
mindjárt elájúlnak, és olly érzelmességet szín-
lenek, mellyet sem lelkökben sem szivökben nem
találhatni fel. Lássá, kedves barátom,“ folytatá
tovább, karját barátja karjába öltvén, „az én
kivánatom azon asszonyra nézve, ki után én tö-
rekszem, 's kire méltó is vagyok, éppen nincse-
nek magasra feszítve.“ — Lord Dickson Ká-
róly valóban nagyon gyönyörű férfi vala 's e-
gyike London első dandyainak, még is szerény-
sége kis ideig elakasztá, és csak, midőn új bá-
torságot veve magának, folytatá tovább: IV-dik
Henrik, kit Ön olly sokat magasztal, hét tö-
kéletességet kívánt; én részemről nagyon bol-
dognak mondanám magamat, ha a' nevemet vi-
selendő asszony azok közül csak hattal birna is.“

„Nem dicsérhetem eléggé az Ön szerénysé-
gét,“ felele gúnyolólag barátja. „De kérem, ne-
vezze meg nékem ezen tulajdonságokat.“

„Ezek,“ felele lord Károly hirtelen, „elő-
kelő születés, szépség, okosság, lelkeség, sze-
lidség és hűség.“

„S hiszi-e Ön, hogy Valois Margare-

„Ihát mind ezen szép erényeket férjéhez, jegy ajándékkul vivé?” kérde Henrik mosolyogva. Azután levéltáskáját elhúzván egy aranyozott lapra feljegyzé a' barátja által elészámlált kívánatokat, még pedig nem töredékeny czeruzával, hanem tollmetsző kés éles hegyével. „Ezen erények,” folytatá beszédét, „mind elmulthatatlanul szükségeseke-e?”

„Minden esetre,” felele lord Dickson.

„Hígyen nékem, édes lord,” mondá Bruntfild, „ne legyen felette szigorú, engedjen jobban a' környülállásoknak. Nem tudja-e, hogy az ember gyakran mindent elveszeszt, mikor felette sokat akar nyerni? Ön gyakran feltalálá azt, ki Önhöz igen jól illett volna, de mindég megvetve ment el mellette. Ez nem jó így, esküszöm Önnek. Ezt Ön előtt már többen drágán megfizették. Harley Sophie, kiből Ön olyan keveset csinál, tetszik az egész világnak frissességéért, elevenségéért. Arcza olly szelid ártatlanságra mutat, szava olly tiszta és kedves, mosolygása, tekintete ollyan szíves, ollyan nyugodt!”

„Nékem úgy tetszik, kedves barátom, hogy a' Harley kisasszony iránti bámulása kisség közelit a' hyperbola formához. Ön olly hathatósággal és melegséggel szól róla, hogy bizonyoson szerelmesnek kell leunie belé. Ugyan nem fél-e, hogy én is felléphetek érette mint kérő?”

„O az Ön kívánati sokkal magasbra vannak feszítve,” felelé Bruntfild, a' nélkül hogy az elsőbb szavait bővebben érintené. Ön már sokszor fontos partiekra talált, de szemei előtt minden csekélyebb volt felényivel. Némellyek lelkeségnek voltak hijával, mások nyiltszívűségnek; annak orra volt különös alaku, ennek álla igen rövid. Ön nagyon gazdag, magas születésű, pái-
rek kamarájába jutand atyja halála után, és még

egyszer ismétlem, vigyázzon Ön, mert mind ezen nagy elsőségek mellett is, eljövend egykor az idő, hogy határozatlanságát és nyakasságát keserűen megfogja bánni. Bizonyosan valaha vissza fog még emlékezni ezen beszélgetésünkre. De most búcsut kell vennem Öntől, Károly, Sophie kisasszony éppen most lépik fel szekérébe, 's mivel Ön maga nógatott engemet, esküszöm, hogy minden erőmből ügyekezni fogok, magamat kezére méltóvá tenni. Ha érette Ön is megjelent volna a' sorompóban, úgy bizonyosan nem bátorkodám vala Önnel versenyharczot próbálni, 's bizonyára, nagyon holdognak érzem magamat, hogy Ön az ő jelességei iránt érzéketlen. Éljen szerencsésen! A' viszontlátásig!"

A' két barát komolyabban köszönté egymást mint barátságos viszonyaik és udvariság törvényei kívánni látszának 's elválnak egymástól. Lord Dickson nagyon egy kedvüleg útját a' kis kapu felé vevé, melly akkor Hydeparkból Piccadilly-ba vezeté, 's egy cavatinet danolt magában, melly divatban vala. Bruntfield Henrik sebes lépésekkel sietett gróf Harley kocsijához, mellyben annak egyetlenegy leánya, a' gyönyörű Sophie ül vala.

Huszonöt évi időszak folya el. Egy negyed század lefolyta nagy változásokat okoz körülünk; erőteljes lelkekben enthusiasmus és remény tüzét gerjeszti fel, mig szépség a' királyi pálczát kezeiből kiesni, statusember a' szerencsét magához hűtelennek lenni, 's maga a' monarcha is thronusát öszeomlani láthatja. De ki évek folytával semmit sem veszeshet, még is mindent nyerhet, az úgy tekintheti a' jövendőt mint szerencsereményei megvalósítóját. Rá nézve az idő órájában lefolyó fővény gyémántként ragyog a'

nélkül hogy figyelmezne a' csontkézre, melly a' fővényórát tartja. Illy elintézés bizonyosan nagy szerencse, mert a' teremtőtől teremtményének adatott legnagyobb vigasztalások egyike azon reményben áll, melly soha sem szűnik meg szemei előtt csillogni.

Huszonöt esztendőök repülének el tehát lord Dickson Károly feje felett azon naptól fogva, mellyen Bruntfild ama' multhatatlanul megkivántató erényeket levéltáskájába feljegyzette vala, mellyeknek ékesitniek kellett az asszony szívét, ki a' nemes lord nevét viselni akará, és a' lord még mind nőtelen vala, 's még mind keresé a' szeretetére méltó tárgyat. Bajoson kielégíthető 's mindent megvető izlése még nem találta fel az asszonyi teremtményt, melly szerelmét megérdemlené. Azonban lassan lassan azon gondolat támadta lelkében, mintha nem lenne már igen korán, Hymen kötelékébe adni magát, mert a' korosulás hírnökei tisztán láthatók valának homlokán. Már darab idő óta tyrusi essentiához kelle folyamodnia, hogy bajának, mellyet hajdon-ta dámák annyira bámulának, a' régi fényt megadhassa, 's most még az egykor teljes világos szőke fürtökkel díszesített fejét is álhajak fedezék.

A' korosulás nagyon rútul bánt vele. Arcza, a' hajdon szép tojásdad, csúnyán meggömbölyödött, karcsu termete vastag, nehéz, 's régen olly csinos könnyü lába idomtalan lett. Könnyü dolog, valamelly ház meghibázott részeit kijavítani, de kinek sikerült testi fogyatkozásokat kijavítani?

A' lord most sokkal hosszasabban üldögelt asztal mellett, örömet beszélgetett az en galantine megkészített fácán derék ízéről, nagyon szerette a' francia konyha elsősegeire kibocsátkozni, 's annak az angol konyha felettiségeért vivni 's erősen büszkélkedett szakácsával, kit Pá-

rizsból vitetett volt. Halhatatlan hirtnevet szerzett magának egy hasnak élő klubban avval, hogy sikerült neki bizonyos ingredienttiát csatlani a híres Dollynak Sauce à l' Aurore-jához.

Illy kedvellése a' torkosságának bizonyos előpostája a' közelgető öregségnek 's az egész testi alkotásban történő változásnak. Károly lord még most is bizonyos kora gentlemannak tartaték.

Mikor az operában páholyát oda hagyta, soha sem felejtette el, mielőtt szekérébe fellépett volna, egy hatalmas nagy selyem keszkenőt nyakfodrán feljül nyaka körül kötni, hogy a' levegőtől ója magát. Gyakron podagra fájdalmak kinzották. Az ő régen kedves, szelid és szíves characterre keménykedéssé, indulatossággá változott által, 's ha kevésbbé kap vala jó nevelést, ha a' világban mindég vidám ábrázatot nem mutat, az illendőséget szüntelen szeme előtt nem forgatja, csinos, finom társalkodás módját folyvást meg nem tartja vala, úgy őt elég gyakran udvariatlansággal, nyakassággal, haragossággal lehetett volna vádolni. Békes, vidám külsője olly nyúgalmat sejtetett, melly szívében teljességgel nem vala feltalálható. De haragos magaviselete, rossz kedve, méltatlankodásai azokra háromlának vissza, kiknek szükségök volt rája, 's kik következképpen kénytelenítették minden makranczait eltűrni. Néha az is megtörtént, hogy embereit megverte, mindazáltal ritkábban üte kutyáihoz vagy lovaihoz, mert tagja volt egy ollyan társaságnak, melly az állatokat uraik kegyetlenkedése ellen kívánta oltalmazni.

De kora daczára is még meglehetősen jól nézett ki Károly lord, magatartása vastag teste mellett is elég egyenes volt, arcvonásainem valának eltaszítók, 's nem csak egy szép dáma fáj-

lalta nagyon, hogy ő, nőtelenségben és magánosságban él.

Bruntfield Henrik egészen ellenkező életösvényen indult el. Tele lévén tisztelettel és bámulással Sophie iránt, kit szive egyetlenegy asszonyának ismert lenni, végtelenül szerette őtet, de mivel alsóbb születésű volt mint Sophie, nem bátorkodott annak kezét megkérni. Gróf Harley, ki Henrikben érzéssel teljes, eszes és azon feljül még becsületes férfirra talált, gyönyörködve vette észre, hogy leánya annak figyelemei iránt nem maradt érzéketlen, és Bruntfield rövid idő alatt szerencsés férjévé leve a' szép Sophienak. Házassága után Bruntfield csak parlamenti ülések alatt ment Londonba, mert az alháza tagnak választatott és tisztes kötelességeinek nagyon ritka buzgósággal 's még ritkább részrehajlatlansággal törekedett megfelelni. Meglévén elégedve helyzetével, ment a' dicsvágytól, egyenlő képpen tekintetben és tiszteletben tartott toryktól, whigeiktől és radicaloktól. Midőn a' parlamenti üléseknek vége lett, sietett haza kastélyába, melly nem csak nékie szolgálja — elysiumként — legkellemesb és nyugalmasabb lakhelyül, hanem a' béke 's szépség geniusának, mellyel sorsát öszvekapcsolta vala, és ezen szerencsés összeköttetés szeretett sarjadékinak is. Itt nem lehet ellenkedést, nem komorságot, nem háborgást találni, hanem csak ama' tiszta élvezeteket és örömeket, mellyeket erényes család keblében érezhetni.

Egy este karácson tájatt midőn boldogság és vidámság sugárzék minden ábrázatról, 's várteremében a' család fiatalb része víg játékoknak elég zajongva adá magát, míg a' szülők kandaló mellett ültek és komolyan családi 's országos ügyekről beszélgettek, súlyos kapudöngetések

hirdeték egy nem várt vendég érkezését. A' személy, melly érkezését illy hatalmason jelenté, nem más vala, mint lord Dickson Károly, ki a' kastélytól kis távolságban utazván, barátja vendég szeretetéhez az éjszakára számot tarta, mert a' hó nagy tömegekben hullá, 's erős hideg következék rája. Nem szükség említeni, hogy e' régi barát egész család által a' legnagyobb szivesség 's legőszintebb szeretet bizonyításaival fogadtatott. Midőn asszony és gyermekek visszavonulának, hogy nyugalomra menjenek, Henrik egy jószagu gyertyákkal világított és borral jól ellátott asztal mellett lord Dickson hoz közel foglalta helyet. Oka volt nekie gyanítani, hogy egyedül rossz idő bajosan vezethette hozzája régi barátját, 's ezen nézete megerősítetett, mikor látá, miként rugtatja lord Károly székét közelebb hozzája 's készül egy merőben meghitt beszélgetést kezdeni vele. Midőn e'képpen a' lord magasztalgatá a' boldogságot, mellyet barátjának ilyen feleségben és illyen gyermekekben találnia kellett, Henrik azt felelé nekie mosolyogva, hogy ohajtásai valóban mind bételjesedtek, hogy boldogsága tökéletes, 's hogy azon reményben él, mi szerént ő is, mi előtt a' természet adóját lefizetné; azon fogna gondolkozni, hogy egy olly feleséget válaszszon, melly alkalmas, szeretetre méltó maga viseletével élete őszét megvidámitani. Úgy látszék, érzékeny beszélgetés akará e' bévezető szavakat követni, midőn lord Károly barátjának szívkiömléseit kisség bosszankodva félbe szakasztá.

„Életem őszét!“ ismétlé ő; Önnek, Henrik igazán különös gondolatai vannak. Én, én magamat olyan ifjunak és olyan erősnek tartom mint akar mikor ez előtt, egészségem soha sem volt jobb állapotban mint most, 's komolyan gon-

dolkozom helyzetem megváltoztatásán; úgy van, még egyszer erősítem, én magamat birtokában érzem egész ifjúságom erejének. Ismer-e Ön olyan harmincz évü férfit, ki elevenebb és erősb legyen, mint én, mint Ön itt maga előtt lát? Nem olyan gyorsak-e testem minden mozgásai mint akár mikor ez előtt? Ezért el is határoztam magamban — megházasodni. Hiszen tudja Ön hogy mindég sokkal idősb vala mint én.“

„Úgy van, de csak néhány hónapokkal, kedves lord,“ felelé Hen rik mosolyogva. „Az én születésem napja május hónapban esik 's az Öné szeptemberben.“

„Igaz! valósággal! én azt gondoltam . . .“ felelt lord Dick son kisség zavarodva. — „No de hogy az igazságot Önnek egészen megvalljam (mert az még titok; 's e' bizodalom mutatja, melly igen számolok Önnek régi barátságára) én már valósággal megházasodtam.“ 'S midőn ezen Hen rik nagy bámúlását nyilatkoztatta, folytatta tovább: „Megvalék győződve, hogy e' tudósítással Önt felette nagyon meglependem, és teljességgel nem kételkedem, hogy az egész világ meg fog lepenni, midőn megtudja, hogy lord Dick son megházasodott.“

„Házasságához minden kigondolható szerencsét kívánok, kedves lord,“ felele Hen rik, „és megvagyok győződve, hogy választását bizonyosan igen jól eltalálta 's az Önhöz egészen méltó lesz. Brun tfield né szerencsésnek tartandja magát, ha Ön nejével ismeretségbe juthat. De engedelmet kérek édes barátom, hogy éppen most forog fejemben egy különös gondolat. Ugyan emlékezik-e arra, hogy én egykor ama' mulhatatlanul szükséges erényeket és jelességeket feljegyeztem volt magamnak, mellyekkel annak kelle birnia, ki arra van rendelve, hogy

Ön nevét viselje? Ha nem csal emlékezetem, úgy Ön öt vagy hat tulajdonságot kíván tőle! de ez mind egy. Midőn ma reggel régi leveleim között kerestéltem, kezembe akadt ama' levéltáska, 's magamhoz vettem, hogy legnagyobbik fiannak megmutassam. Ez igazán nagyon szerencsés de különös eset. Nézze Ön, itt vagyok!" és ezen szavakat mondva zsebéből kihúzván, kiakarta nyitni a' levéltáskát.

Néhány pillantat óta lord Dickson arczvonásai észrevehetően elváltoztak, és ámbár mindenképpen erőlködött nyugtalanságát 's felindulását eltitkolni, mindazáltal úgy látszék, hogy nem kevésbé szenved mint az az ember, kinek sebeiben gerelylyel vájkálnak. Nyugtalanul forgaszékén ide 's tova.

„Hagyja csak zárva levéltáskáját," szólla végre; évekkel együtt változnak az izlés, a' nézetek is; akkor én, mint Ön is tudja, gyermek valék, és egészen elbűvölve regényes képzeletektől."

„Engedelmet, Mylord, Ön akkor éppen nem vala gyermek," felele Henrik és kinyitá levéltáskáját. „Nézze Ön, " folytatá tovább 's teteté magát mintha teljességgel nem venné észre lord Dickson bosszankodását és rossz kedvét, „nézze itt ama' jelességeket, mellyeket Ön, jövődöbeli nejétől kívánt. Mindenek felett és legelőször: előkelő születés. Ez nagyon dicséretes dolog kedves barátom, mert azt semmi feljül nem múlja. És köztünk maradjon, kénytelen vagyok Önnek megvallani, hogy ez vitatás pontja nöm között és közöttem. Ó az előkelő születés jelességét kisség igen nagyra becsüli 's azt állítja, hogy nincs gyalázatosabb dolog mint a' mesalliance. Sőt állítását olyan messze kiterjeszti, hogy az ő nézete szerint még királyi szövetség sem nemesítheti meg a' polgárit."

„Valóban szerencsétlenség,“ közbe szólla hirtelen lord Dickson, „hogy én Önt ezen alkalmatossággal meghittemmé választottam. A' dolog tudniillik úgy áll, hogy mivel én ismerem előítéleteit minden rokonimnak, házasságom titkát inkább Önre kívántam bizni, mint akárkire másra. Az én kedves Marim atyja . . . úgy-e a' Mari név nagyon gyönyörű! Emlékezzék csak Byron versére:

Szivem egész erejéből szeretem a' Maria szelid nevet!

Az én kedves Marim atyja tehát kereskedő a' Cityben (London egyik főrészében), igen tisztességes és respectabilis polgár! Azt kénytelen vagyok ugyan megvallani, hogy nem olyan mint a' közülünk valók, mindazáltal olyan férfiú, ki, mondhatom Önnek, köz-tiszteletben van. Neve sir O'ggins. Mary Cluj

„O mindenható divat!“ gondolá Henrik. „Lehetséges-e, hogy lord Dickson Károly, ez a' tüköre a' divatnak, bálványistene a' jó tonnak és legtökéletesebb izlésnek, magát annyira köznépvé teheti, mi szerént valósággal — Oggins Marit, egy citybeli kereskedő leányát feleségül vette? . . .“

„A' mit pedig most leginkább ohajtok,“ folytatá kevés vártatva lord Károly, „az lenne, hogy Bruntfieldné az én feleségemet magánál elfogadná, és tökéletesen megvagyok győződve, hogy Dicksonné egyszerű'snaiv maga viselete az ő tetszését egészen megnyerné.“

(Végzete közelebről.)

PIETRAMALA VÁR URA.

Historiai rajzolat Olaszország középkorából.

(Végzet.)

Marco egy lépéssel előbbjőve atyjához, aztán megállta hallgatva 's leveretve.

„Értem,“ szólla Pier Saccone, sohajtással. „Te úgy jösz, mint meggyőzetett.“

És úgy vala. Marco Ubertiniék által erővel vissza üzetett Gressától. Azt remélve, hogy Pietramala vár ura nem élhet már sokáig, és elhatározván magokban, halála után kesedelem nélkül kevéssé harczos örökeseire rohanni, fegyvereiket és zsoldosaikat készen tarták, hogy azokat megtámadják. Marco tehát őket eléggé felkészülve találá 's katonáinak száma kevesebb vala, mintsem rajtok győzedelmeskedhetett volna. A' harczot talán tovább is kiállhatja vala, ha arra nem kellett volna ügyelnie, hogy zsoldosait kimélje, kikről tudta, hogy majd szükségesebbek lesznek azok nékie saját vára oltalmazására.

Újlag meredten szegzé komor pillantatit fia arczára Pier Saccone mintha a' vigasztaló tudósításnak valamelly nyomát akarná abban fellelni; de csak szomorúság és lesujtatás jeleire akada. Minél tovább nézé fiát, annál inkább nevedezni látszék belső mérge.

„Igaz tehát, hogy az Ubertinik a' Tarlatikat gyalázattal üzték vissza falaiktól!“ szólla gyenge, haragtól reszkető hangon.

„„Mi őket jól felkészülten találók, atyám, 's kétszer olly számosan, mint a' miénkek valának““

„'S hol van Arrighetto? Elbútt talán,

A' WATERLOOI ÜTKÖZET.

1815ben június 18dikán történt az örökre emlékezetes waterlooi ütközet. Napoleon dél tájt megtámadja Wellington herczeget 's tábora centrumát szélyel verni igyekezik. Wellington már visszavonulásról gondolkozik, midőn azt a' tudósítást veszi, hogy a' hát megett fekvő erdőn keresztül vivő utak szekerekkel úgy tele vannak tömve, hogy ott visszavonulni lehetetlenség. Órájára tekintvén Wellington, így szól hidegen: „Öt óra! Ha el nem jön is Blücher de eljő bizonyosan az éj; addig megmaradunk csata helyünkön.“ Az angol ezerek rendületlenül álltak az ellenség ágyutüzelései közt, 's egy angol író hazafiúi lelkesedéssel Albion kréta szikláihoz hasonlítja őket, mellyeken a' tengerhullámok dühe megtörik; a' hegyi scotok ma is igazolták az öreg Pittnek amaz öröm felkiáltását: „Gyönyörködve tekintek Scotia magas hegyeire, a' rendíthetetlen bátorság lakhelyére.“ És a' németek úgy harczoltak, mint méltó ivadéki a' hajdoni cheruscusoknak. De a' vitézek sergei kevesebbülnek minden új megtámadtatással, 's úgy látszik, hogy végre csak ugyan, kénytelenek engedni a' nagyobb erőnek, midőn hirtelen távolról megrivallának a' porosz vadász kürtök. „Az öreg (Blücher) nem hagy bennünket cserben!“ kiálták fellekesülve a' bajnokok, 's új erőt kapva védelmezőkből megtámadókká lesznek. A' diadal hamar elválí, és a' francia tábor egészen szétveretik. Bajoson menekedhetik meg maga Napoleon is, hogy meggyőzöttetése híret Párizsba vigye. Csillaga le vala tűnve.